Hvordan har krigen påvirket russisk språk?

Laura A. Janda

Novemberseminaret 2026

UiT Norges arktiske universitet

Fra et brev til Tatyana Nikolaevna Moskalkova, Russlands ombudsmann for menneskerettigheter:

“Мы с товарищем запятисотились, ушли в СОЧ, так как боимся, что нас обнулят.”

“Jeg og kompisen min, vi gjorde oss til femhundrede, gikk til SOTSJ, fordi vi er redd for å bli nullet.”

Det pågår store forandringer i russisk

- **Russisk новояз ‘nytale’, некрояз ‘dødspråk’, окопный язык ‘skyttergravsspråk’ finner veien til vanlige folk, til og med barn.**

- **Смертономика ‘død + økonomi’ spiller en stor rolle i en situasjon hvor mennesker bare er biomateriale, som kan ha større verdi i døden enn i livet.**

Kilder: ny ordbok og brev som roper om hjelp

I 2025:

- **Kreml publiserte Толковый словарь государственного языка Российской Федерации**
- **Ordboken viser normer for myndigheter, skoler osv.**

- **>9000 personlige brev sendt til Tatyana Nikolaevna Moskalkova, russisk kommissær for menneskeretter, ble funnet av Эхо Москвы**
- **Brevene viser hvordan vanlige folk uttrykker seg**

"Nytt russisk propagandaverktøy" av Tore Nesset, *Dag og Tid* 12.12.2025

Словарь войны

СПЕЦПРОЕКТ «ЭХА»

https://slovar-svo.online/

Death, deceit, dehumanization: War permeates the Russian language

Laura A. Janda

PROFESSOR OF RUSSIAN UIT THE ARCTIC UNIVERSITY OF NORWAY

25 October 2026 - 18:52

Coded vocabulary and semantic shifts are dramatically transforming the language not just of soldiers, but of the Russian public at large. Russian "newspeak" distorts both current reality and interpersonal relationships, reducing human beings to monetized units and denying the values of all but the Russian state.

Også: chat blant frivillige som hjelper politiske fanger

Fra ordboken: depersonalisering av selvet og identiteten, vektlegging av offer og absolutt autoritet

- жизнь ‘liv’, семья ‘familie’, достоинство “, милосердие ‘nåde’ er alle definert som “традиционная российская духовно-нравственная ценность ”
- патриот ‘patriot’ “готов на личные жертвы и подвиг во имя родины”
- авторитаризм ‘autoritarisme’ er “den mest effektive formen for statsstyring i vanskelige tider for landet”

Typer forandringer i ordforråd

- Semantiske skift
- Koder og forkortelser
- Omskrivninger
- Nye ord

NB: Disse kategoriene ekskluderer ikke hverandre.
De overlapper og påvirker hverandre

Semantiske skift

- **птица, птичка ‘fugl’ >> ‘drone’, cf. птичник ‘drone-operatør’**
- **Баба-яга ‘[navn på en heks]’ >> ‘en type særlig sterk drone som kommer fra ukrainsk side om natten’**
- **мясо ‘kjøtt’ >> ‘soldat ved fronten’ (cf. пушечное мясо ‘kanonføde’ fra 19. århundre), cf. мясной штурм**
- **музыкант ‘musikker’ >> ‘soldat i ЧВК «Вагнер»’ (jf. komponisten Richard Wagner, «Вагнер» var kallenavn til Дмитрий Уткин, kommandør av denne delen av hæren)**
- **лента, ленточка ‘bånd, sløyfe’ >> ‘grense mellom Russland (bakfrontområde) og Ukraina (front)’**
- **яма ‘grop’ >> ‘straffegrop’**

Semantiske skift

- командировка ‘tjenestereise’ >> ‘deltakelse i krigen’
- списать(ся) ‘kopiere, avskrive, utskrive (fra en båt)’ >> ‘utskrive/bli utskrevet fra hæren’
- обнулить ‘nulle’ >> ‘det som en troppssjef gjør når han dreper sin egen soldat’
- откатиться ‘rulle tilbake’ >> ‘gå i retrett’
- зеленка ‘antiseptisk middel’ >> ‘sted hvor det er trygt under kontroll’ (зеленая зона)

Koder og forkortelser

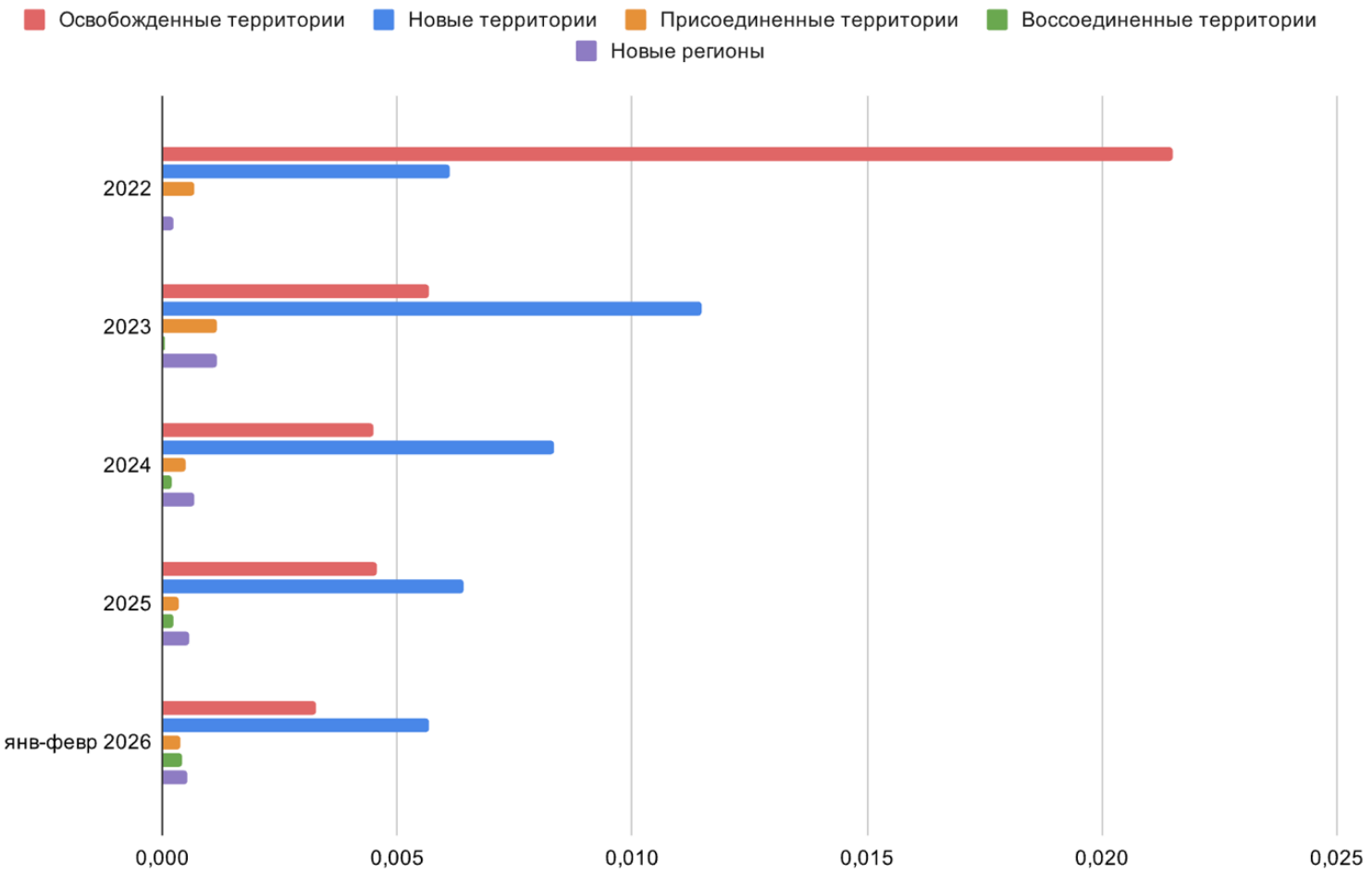
- двухсотый ‘to hundrede’ = ’drept av den ukrainske siden’ >> задвухсотить(ся)
- трёхсотый ‘tre hundrede’ = ’såret’ >> затрёхсотить(ся)
- пятисотый ‘fem hundrede’ = ’desertør’ >> запятисотить(ся)
- СОЧ: самовольное оставление части ‘desertere’, cf. сочинец, сочник, уехать в Сочи
- В-статус, вешка, витязь, рота В = ‘fanger som har signert kontrakt’

200, 300 ble brukt allerede i krigen i Afghanistan, men 500 er noe nytt

Omskrivninger

- ~~сметрь~~: уход в бессмертие (gå inn i udødelighet) = ‘dø’
- ~~фронт~~: линия боевого соприкосновения (kampkontaktlinje), ЛБС = ‘front’
- ~~взятие в плен~~: накопление обменного фонда (påfyll på utvekslingsfond) = ‘fangst av soldater’
- ~~нападение беспилотников~~: грязное небо (skitten himmel) = ‘droneangrep’
- ~~Украина, оккупированные территории~~ [se neste lysark]

Omskrivninger for Украина i russiske medie

Også:

- **«территория проведения СВО»**
- **«территория стороннего государства»**
- **«другая страна» «заграница»**
- **«присоединенные русскоговорящие регионы другой страны»**
- **«на той стороне»**

Nye ord

- мавик ‘lettere type drone’
- калич ‘en soldat som er skadet, men får ikke komme bort fra fronten’
- зетник ‘en soldat på den russiske siden’
- дроновод ‘dronepilot’

Fra et brev til Tatyana Nikolaevna Moskalkova, Russlands ombudsmann for menneskerettigheter:

“Мы с товарищем запятисотились, ушли в СОЧ, так как боимся, что нас обнулят.”

“Jeg og kompisen min deserterte, fordi vi er redd for at troppssjefen skulle drepe oss.”

